

Sağlık Yöneticisi Adaylarının Görüşlerine Göre Akademik Etik Dışı Davranışların Nedenleri

DOI: 10.26466/opus.873374

*

Mustafa Demirkıran*

* Doç. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Isparta MYO, Isparta/Türkiye

E-Posta: : m-demirkiran@hotmail.com

ORCID: [0000-0002-5411-8552](https://orcid.org/0000-0002-5411-8552)

Öz

Bu çalışma, sağlık yöneticisi adaylarını akademik etik dışı davranışlara yönelten nedenlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma kapsamında; Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Sağlık Kurumları İşletmeciliği Programı'nda öğrenim gören, 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde ilgili ders için ödev/çalışma raporu teslim eden ve raporunda en az bir etik dışı davranış şekline rastlanan 130 öğrenciye araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket formu uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda sağlık yöneticisi adaylarını ödev yapma sürecinde etik dışı davranışlara yönelten 25 farklı neden tespit edilmiştir. Bu nedenler arasında en önemlileri; araştırma yöntemleri ve etiği konusunda bilgi eksikliği, tembellik yapma, zamanı iyi yönetememe, kaynak yetersizliği, öğrencinin dersi/ödevi önemsememesi ve öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı olarak okuyamayacağı düşüncesidir. Sağlık yöneticisi adaylarının akademik etik dışı davranışları üzerinde en az etkili olan nedenler arasında ise öğrencinin lisansüstü eğitim amacının olmaması, ödevi başkasına yaptırma, okunan bölümde gelecek görememe, öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması, öğretim elemanının ödevi önemsemediğini hissettirmesi ve öğrencinin önceliklerinin (DGS, KPSS vb.) farklı olması sayılabilir. Çalışmanın sonucunda, genelde tüm üniversite öğrencilerinin özeldense sağlık yöneticisi adaylarının akademik etik dışı davranışlara yönelmelerini önlemede ilgili tarafların önemli sorumlulukları olduğu anlaşılmış ve bu doğrultuda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik etik, etik dışı davranış, sağlık yöneticisi adayları, intihal, öğrenciler

The Reasons for Academic Unethical Behaviors According to the Views of Prospective Health Managers

*

Abstract

This study was conducted to determine the reasons that lead prospective health managers to academic unethical behaviors. Within the scope of the study, a questionnaire form developed by the researcher was applied to 130 students studying in Isparta University of Applied Sciences Health Institutions Management Program who submitted assignment/study report for the relevant course in the spring semester of the 2019-2020 academic year and had at least one type of unethical behavior in their reports. As a result of the analysis, 25 different reasons that led prospective health managers to unethical behaviors during the assignment process were found. The most important of these reasons were the lack of knowledge on research methods and ethics, laziness, inability to manage time well, lack of resources, student's disregard for the course/assignment, and the idea that the instructor would not be able to read all assignments in detail. Students' lack of aim for postgraduate education, making someone else do assignments, lack of future vision for the department studied, instructors' failure to allocate much time to students, the fact that the instructor made students feel that he/she did not care about assignments, and students' different priorities can be mentioned among the least effective reasons for prospective health managers' academic unethical behaviors. As a result of the study, it was found out that the relevant parties had important responsibilities in preventing all university students in general and prospective health managers in particular from leading to academic unethical behaviors, and recommendations were made accordingly.

Keywords: *Academic ethics, unethical behavior, prospective health managers, plagiarism, students*

Giriş

Dünya çapında üniversitelerde yaygın bir sorun olan (Baran ve Jonason, 2020) ve bu nedenle son yıllarda üzerinde daha fazla durulmaya başlanan akademik etik dışı davranış, “Bir kişinin akademik kuralları ve gelenekleri kendisine haksız bir çıkar sağlamak amacıyla istismar etmesi” şeklinde tanımlanmıştır (Okumuş, 2020). Akademideki etik dışı davranışlar, çoğunlukla akademisyenler ile ilişkilendirilmiş ve bu yönde yapılan çalışmalar ağırlık kazanmış olsa da günümüzde öğrencilerle bağlantılı bir sorun olarak görülme eğilimindedir (Kopotev vd., 2021). Bilimsel araştırma ve akademik etiğe ilişkin farkındalığın önceki eğitim kademelerinde öğrencilere kazandırılmaması, bu sorunun yükseköğretim aşamasında ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Ünal ve Özenç Uçak, 2017). Özellikle ödev, rapor ve proje hazırlama süreçlerinde öğrencilerin etik dışı davranışları daha yaygın olarak görülmektedir (Ömür vd., 2014).

Literatürde öğrenci kaynaklı akademik etik dışı davranışların akademik sahtekarlık (Auger ve Waters, 2020; Bacon vd., 2020; Pittman ve Barker, 2020), intihal (Maio vd., 2020; Pamies vd., 2020) ve kopya (Chala, 2021; Dejene, 2021) gibi kavramlarla ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu kavramlara yönelik yapılan tanımlamalar da birbirleriyle benzerlik göstermektedir. Örneğin akademik sahtekârlık “öğrencilerin öğrenme sürecinde daha yüksek not almak veya belirli bir faydayı elde edebilmek için, adalet ve dürüstlük ilkelerini ihlal eden sınavlarda kopya çekme, ödevleri kopyalama ve intihal gibi davranışları” (Lin ve Wen, 2007); intihal ise “akademik bir amaç için internetten ya da çeşitli kaynaklardan elde edilen materyalleri aynen kopya ederek veya kopyala-yapıştır yöntemiyle harmanlayarak çalışmalarını kendisi yapmış gibi kullanma” (Ersoy ve Özden, 2011) olarak tanımlanmıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde; sınavlarda kopya çekme veya çekirme, uygun şekilde atıf/referans kullanmama, kullanılmayan referansları kaynakçaya ekleme, başka bir öğrencinin ödevini kısmen ya da tamamen kopyalama, hazır ödevleri değiştirerek kullanma, ücret karşılığında ödev alma/ satma, başkasının ifadelerini kendi ifadeleri gibi gösterme, grup olarak hazırlanan bir raporu kendi hazırlamış gibi sunma, grup çalışmalarında arada kaynatarak bireysel yükümlülükleri yer-

ine getirmeme, aynı veya hemen hemen aynı bir çalışmayı birden fazla ders için sunma, olmayan verileri kullanma gibi davranışlar öğrenciler arasında en sık karşılaşılan akademik etik dışı davranışlardır (Ersoy ve Özden, 2011; Karım vd., 2009; Özden vd., 2015; Park, 2004; Wajda-Johnston vd., 2001'den derlenmiştir).

Yükseköğretim öğrencileri arasında akademik etik dışı davranışların yüksek oranda görüldüğüne dair çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan biri Yunanistan'da hemşirelik bölümünde kayıtlı lisans öğrencileri ile yapılmış ve sonucunda katılımcıların yarısından fazlasının sınavlarda akademik sahtekârlık davranışı sergilediği belirlenmiştir (Kiekkas vd., 2020). Benzer şekilde hemşirelik bölümü öğrencileri üzerine yoğunlaşan bir çalışmada, öğrencilerin önemli bir bölümünün sınıfta ve klinik ortamlarda kopya çektiği bildirilmiştir (Krueger, 2014). İran'da çeşitli okullarda yapılan diğer bir çalışmada, öğrencilerin tamamına yakınının ders yılı içinde ödevlerde ya da sınavlarda çeşitli etik dışı davranışlara başvurduğu tespit edilmiştir (Khodaie vd., 2011). Amerika'da sosyal bilimler, doğa bilimleri, beşeri bilimler, sağlık bilimleri, hemşirelik, hukuk ve tıp bölümlerinin temsil edildiği bir çalışmanın sonuçlarına göre; ödevlerinde çok az bir değişiklik yaparak orijinal kaynaktan alıntı yapan öğrencilerin oranı %55, kullanılmayan referansları kaynakçaya ekleyen öğrencilerin oranı %31'dir (Wajda-Johnston vd., 2001). Türkiye'de yapılan çok sayıda çalışma da öğrencilerin akademik etik dışı davranışlarda bulduklarını ya da bulunma eğiliminde olduklarını göstermektedir (Ersoy ve Karaduman, 2010; Ömür vd., 2014; Özden vd., 2015; Ünal ve Özenç Uçak, 2017).

Öğrenci kaynaklı akademik etik dışı davranışların bu denli yaygın olması, başlı başına bir problem olmakla birlikte neden olduğu diğer sonuçlar bakımından da dikkatle değerlendirilmesi gereken bir konudur. Her şeyden önce akademik etik dışı davranışlar özgün araştırma faaliyetlerini engellemekte, geleceğin liderleri olan öğrencilerin becerilerini ve potansiyellerini gölgelemektedir (Akakandelwa vd., 2013). Ayrıca bu olumsuz davranışlar sahibine haksız bir fayda sağlayarak (Ömür vd., 2014) eğitim ve öğretime ilişkin süreçlerin objektif olarak değerlendirilmesi konusunda önemli sıkıntılara neden olmaktadır (Seven ve Engin, 2008). Bu konuda önemli çalışmalar yapan Park (2004)'a göre öğrenci intihalini görmezden gelmek; intihal yapmayan öğrenciler

arasında adaletsizliğe neden olur, öğrencilerin sorumluluk duygularını çalışma ve bağımsız öğrenme becerilerini yok eder, kurumun akademik güvenilirliğini ve itibarını zedeler. Macale vd. (2017) ise bu davranışların zamanla alışkanlık yaratacağını; öğrencilerin, akademik olarak aldatici eylemlerde bulunmayı kabul edilebilir ve normal bulmaya başlayacaklarını belirtmektedir.

Gerek yaygınlığı gerekse sonuçları itibariyle üzerinde durulması gereken bu küresel problemin çözümüne ilişkin olarak; İntihal tespit yazılımlarının geliştirilmesi, eğitim programlarının düzenlenmesi, müfredatlara bilimsel araştırma ve etik derslerinin eklenmesi, konunun akademik ortamlarda görüşülmesi, konu odaklı bilimsel dergilerin çıkarılması ve yayınlara yer verilmesi, vb. çeşitli yöntemler geliştirilmiş olsa da sorun büyüyerek devam etmektedir.

Öğrenci kaynaklı akademik etik dışı davranışların kontrol altına alınabilmesi için bu davranışlara neden olan faktörlerin tespit edilmesi ve detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Üniversite öğrencilerini akademik etik dışı davranışlara yönelten çeşitli faktörler; internet başta olmak üzere teknolojik gelişmelerin kolaylaştırıcı etkisi, öğretim elemanının rolü, arkadaşların etkisi, derse/ ödeve/ projeye ilişkin nedenler, zaman yönetimi problemleri, toplumun yapısı, ailesel nedenler, psikolojik nedenler, öz yeterlilik düzeyi vb. başlıklar altında toplanabilir (Avaroğulları, 2016; Baran ve Jonason, 2020; Erkaya, 2009; Javed, 2019; Krou vd., 2020; Özmen ve Yurttaş, 2020; Özenç Uçak ve Birinci, 2008'den derlenmiştir). Ayrıca söz konusu olumsuz davranışların dini (Onu vd., 2021; Thomas, 2020) ve ahlaki (Lee vd., 2020) boyutlarının da olduğuna yönelik çalışmalar mevcuttur.

Öğrenci kaynaklı akademik etik dışı davranışların nedenlerine ilişkin olarak yukarıda değinilen faktörler genel olup müdahale stratejilerinin etkililiği açısından aday olunan mesleğe ve içinde bulunulan ortama özgü faktörlerin belirlenmesi önemlidir. Bu düşünceyle bağlantılı olarak mevcut çalışmanın amacı; sağlık yöneticisi adaylarını akademik etik dışı davranışlara yönelten nedenlerin belirlenmesidir. Sağlık sektörü ve bu sektörün insan sağlığına, ekonomik ve toplumsal kalkınmaya etkisi ile eğitim hayatında etik dışı davranışlarda bulunan kişilerin çalışma hayatında da bu tür davranışlar sergileyebileceği ya da bu tür davranışlara kayıtsız kalabileceği ihtimali ve erken müdahale zorunluluğu

göz önünde bulundurulduğunda çalışmanın önemi daha iyi anlaşılacaktır. Ayrıca müdahale edilmediği takdirde bu tür davranışların normal davranışlar olarak kabul görmeye başlaması ve yaşamın başka alanlarına da sirayet ederek salgına dönüşmesi, durumu daha da karmaşık hale getirecektir.

Yöntem

Sağlık yöneticisi adaylarını akademik etik dışı davranışlara yönelten nedenlerin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmanın evrenini Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta Meslek Yüksekokulu Sağlık Kurumları İşletmeciliği Programı'nda öğrenim gören, 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Mesleki Uygulama dersini alan ve ders kapsamında ödev/çalışma raporu teslim eden öğrenciler oluşturmaktadır. Bir örneklem seçilmemiş olup koşulları sağlayan öğrencilerin tamamı çalışmaya dâhil edilmiştir.

Öncelikle ilgili dersi alan tüm öğrencilere isteğe göre bireysel ya da grupsal olarak birer ödev konusu verilmiş ve dönem sonunda çalışma raporunu teslim etmeleri istenmiştir. Ayrıca bilimsel araştırma ve yayın etiği konularında gerekli bilgilendirmeler yapılarak bu hususlara özellikle dikkat etmeleri gerektiği öğrencilere hatırlatılmıştır. Dönem sonunda 155 öğrenci bireysel ya da grupsal olarak çalışma raporunu teslim etmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda tüm raporlarda en az bir etik dışı davranış şekline rastlanmıştır. Bunun üzerine 155 öğrencinin tamamına araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket formu uygulanmak istenmiştir.

Anket formunda öğrencilere, kişisel bilgileri içeren soruların yanında ödev yaparken neden etik dışı davranışlara yöneldiklerine dair bir soru sorulmuş ve seçenek verilmeyerek ilgili nedenleri (Bir veya daha fazla) yazmaları talep edilmiştir. Anketler yüz yüze veya elektronik ortamda dağıtılmış ve aynı yöntemler kullanılarak toplanmıştır. Anketi yanıtlayan öğrencilerin sayısı 130'dur. Geri dönüş oranı %83,9 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların 87'si (%66,9) kız, 43'ü (%33,1) erkektir. Birinci öğretimde okuyanların sayısı 62 (%47,7), ikinci öğretimde okuyanların sayısı ise 68'dir (%52,3).

Verilerin analizinde öncelikle öğrencilerin, ödev yaparken neden etik dışı davranışlara yöneldiklerine dair soruya verdikleri yanıtlara ilişkin aynı anlama gelen ifadeler standart ifadeler altında birleştirilmiştir. Daha sonra sıklık, yüzde gibi yöntemler kullanılarak verilerin diğer analizleri gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın yapılabilmesi için gerekli etik kurul izni, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 18.05.2020 tarih ve 3 numaralı kararı ile alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, sağlık yöneticisi adaylarını ödev yapma sürecinde etik dışı davranışlara yönelten nedenler ile bu nedenlerin cinsiyete ve öğretim türüne göre dağılımına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Akademik etik dışı davranışların nedenleri

No	Neden	N	%
1	Araştırma yöntemleri ve etiği konusunda bilgi eksikliği	68	52,3
2	Tembellik yapma	65	50,0
3	Zamanı iyi yönetememe	54	41,5
4	Kaynak yetersizliği	49	37,7
5	Öğrencinin dersi/ödevi önemsememesi	45	34,6
6	Öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı okuyamayacağı düşüncesi	44	33,8
7	Arkadaşlardan etkilenme	38	29,2
8	Özgüven eksikliği	37	28,5
9	Not kaygısı	29	22,3
10	Asıl kaynağa ulaşmanın zorluğu	29	22,3
11	Zamanın yetersiz olması	28	21,5
12	Sayfa sayısını artırma isteği	23	17,7
13	Ödev konusunun öğrencinin ilgi alanına girmemesi	19	14,6
14	Etik ihlallere karşı yaptırımların yetersiz olması	15	11,5
15	Araştırma tarzı ödevlerin fazla verilmesi	15	11,5
16	Teknolojinin sunduğu imkanlar	14	10,8
17	Ödevi hızlı bitirme isteği	14	10,8
18	Yabancı dil seviyesinin yetersizliği	14	10,8
19	Her durumda dersten kalmayacağını düşünme	9	6,9
20	Öğrencinin önceliklerinin farklı olması (DGS, KPSS vb.)	8	6,2
21	Öğretim elemanının ödevi önemsemediğini hissettirmesi	8	6,2
22	Öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması	5	3,8
23	Okunan bölümde gelecek görememe	4	3,1
24	Ödevi başkasına yaptırma	3	2,3
25	Öğrencinin lisansüstü eğitim amacının olmaması	2	1,5

Yapılan analizler sonucunda sağlık yöneticisi adaylarını ödev yapma sürecinde etik dışı davranışlara yönelen 25 farklı neden tespit edilmiştir. Bu nedenler arasında en önemlileri; araştırma yöntemleri ve etiği konusunda bilgi eksikliği (%52,3), tembellik yapma (%50), zamanı iyi yönetememe (%41,5), kaynak yetersizliği (%37,7), öğrencinin dersi/ödevi önemsememesi (%34,6) ve öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı okuyamayacağı düşüncesidir (%33,8).

Tablo 2. Akademik etik dışı davranışların nedenlerinin cinsiyete göre dağılımı

No	Neden	Kız	Erkek	Kız	Erkek
		%	%	Fark Birim	Fark Birim
1	Araştırma yöntemleri ve etiği konusunda bilgi eksikliği	49,4	58,1		8,7
2	Tembellik yapma	48,3	53,5		5,2
3	Zamanı iyi yönetememe	42,5	39,5	3,0	
4	Kaynak yetersizliği	39,1	34,9	4,2	
5	Öğrencinin dersi/ödevi önemsememesi	34,5	34,9		0,4
6	Öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı okuyamayacağı düşüncesi	35,6	30,2	5,4	
7	Arkadaşlardan etkilenme	26,4	34,9		8,4
8	Özgüven eksikliği	28,7	27,9	0,8	
9	Not kaygısı	20,7	25,6		4,9
10	Asıl kaynağa ulaşmanın zorluğu	28,7	9,3	19,4	
11	Zamanın yetersiz olması	16,1	32,6		16,5
12	Sayfa sayısını artırma isteği	21,8	9,3	12,5	
13	Ödev konusunun öğrencinin ilgi alanına girmemesi	18,4	7,0	11,4	
14	Etik ihlallere karşı yaptırımların yetersiz olması	9,2	16,3		7,1
15	Araştırma tarzı ödevlerin fazla verilmesi	14,9	4,7	10,3	
16	Teknolojinin sunduğu imkânlar	6,9	18,6		11,7
17	Ödevi hızlı bitirme isteği	6,9	18,6		11,7
18	Yabancı dil seviyesinin yetersizliği	11,5	9,3	2,2	
19	Her durumda dersten kalmayacağını düşünme	4,6	11,6		7,0
20	Öğrencinin önceliklerinin farklı olması (DGS, KPSS vb.)	4,6	9,3		4,7
21	Öğretim elemanının ödevi önemsemediğini hissettirmesi	5,7	7,0		1,2
22	Öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması	2,3	7,0		4,7
23	Okunan bölümde gelecek görememe	0,0	9,3		9,3
24	Ödevi başkasına yaptırma	2,3	2,3		
25	Öğrencinin lisansüstü eğitim amacının olmaması	1,1	2,3		1,2

Sağlık yöneticisi adaylarının akademik etik dışı davranışları üzerinde en az etkili olan nedenler arasında ise öğrencinin lisansüstü eğitim amacının olmaması (%1,5), ödevi başkasına yaptırma (%2,3), okunan bölümde gelecek görememe (%3,1), öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması (%3,8), öğretim elemanının ödevi önemsemediğini hissettirmesi (%6,2) ve öğrencinin önceliklerinin (DGS, KPSS vb.) farklı olması (%6,2) sayılabilir (Tablo 1).

Akademik etik dışı davranışların nedenleri katılımcıların cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde, 9 faktörden (10, 12, 13, 15, 6, 4, 3, 18 ve 8 numaralı nedenler) kızların erkeklere oranla daha fazla etkilendikleri tespit edilmiştir. Bu faktörler arasında ilk üç sırayı; asıl kaynağa ulaşmanın zorluğu (%28,7-%9,3), sayfa sayısını artırma isteği (%21,8-%9,3) ve ödev konusunun öğrencinin ilgi alanına girmemesi (%18,4-%7) almaktadır. Toplam 15 faktörden (11, 16, 17, 23, 1, 7, 14, 19, 2, 9, 20, 22, 21, 25 ve 5 numaralı nedenler) ise erkek öğrenciler daha fazla etkilenebilmektedir. Bu kapsamda farkın en yüksek olduğu nedenler; zamanın yetersiz olması (%32,6-%16,1), teknolojinin sunduğu imkânlar (%18,6-%6,9) ve ödevi hızlı bitirme isteğidir (%18,6-%6,9) (Tablo 2).

Akademik etik dışı davranışların nedenleri katılımcıların kayıtlı oldukları öğretim türüne göre de değerlendirilmiştir. Buna göre 25 faktörün 10'undan (22, 16, 17, 18, 3, 10, 12, 13, 14 ve 4 numaralı nedenler) birinci öğretimde okuyan öğrencilerin ikinci öğretimde okuyanlara oranla daha fazla etkilendikleri görülmektedir. Farklılığın en yüksek olduğu nedenler; öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması (%6,5-%1,5), teknolojinin sunduğu imkânlar (%12,9-%8,8) ve ödevi hızlı bitirme isteği (%12,9-%8,8) olmuştur. İkinci öğretimde okuyan öğrencilerin daha fazla etkilendikleri faktör sayısı ise 14'tür (6, 15, 5, 8, 7, 23, 9, 20, 1, 19, 25, 21, 24 ve 11 numaralı nedenler). Öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı okuyamayacağı düşüncesi (%45,6-%21,0), araştırma tarzı ödevlerin fazla verilmesi (%19,1-%3,2) ve öğrencinin dersi/ödevi önemsememesi ise (%39,7-%29); ikinci öğretim ve birinci öğretim farklılığının en yüksek en yüksek olduğu ifadelerdir (Tablo 3).

Tablo 3. Akademik etik dışı davranışların nedenlerinin öğretim türüne göre dağılımı

No	Neden	1.Ö. %	2.Ö. %	1.Ö. Fark Birim	2.Ö. Fark Birim
1	Araştırma yöntemleri ve etiği konusunda bilgi eksikliği	50,0	54,4		4,4
2	Tembellik yapma	50,0	50,0		
3	Zamanı iyi yönetememe	43,5	39,7	3,8	
4	Kaynak yetersizliği	38,7	36,8	1,9	
5	Öğrencinin dersi/ödevi önemsememesi	29,0	39,7		10,7
6	Öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı okuyamayacağı düşüncesi	21,0	45,6		24,6
7	Arkadaşlardan etkilenme	25,8	32,4		6,5
8	Özgüven eksikliği	24,2	32,4		8,2
9	Not kaygısı	19,4	25,0		5,6
10	Asıl kaynağa ulaşmanın zorluğu	24,2	20,6	3,6	
11	Zamanın yetersiz olması	21,0	22,1		1,1
12	Sayfa sayısını artırma isteği	19,4	16,2	3,2	
13	Ödev konusunun öğrencinin ilgi alanına girmemesi	16,1	13,2	2,9	
14	Etik ihlallere karşı yaptırımların yetersiz olması	12,9	10,3	2,6	
15	Araştırma tarzı ödevlerin fazla verilmesi	3,2	19,1		15,9
16	Teknolojinin sunduğu imkânlar	12,9	8,8	4,1	
17	Ödevi hızlı bitirme isteği	12,9	8,8	4,1	
18	Yabancı dil seviyesinin yetersizliği	12,9	8,8	4,1	
19	Her durumda dersten kalmayacağını düşünme	4,8	8,8		4,0
20	Öğrencinin önceliklerinin farklı olması (DGS, KPSS vb.)	3,2	8,8		5,6
21	Öğretim elemanının ödevi önemsemediğini hissettirmesi	4,8	7,4		2,5
22	Öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması	6,5	1,5	5,0	
23	Okunan bölümde gelecek görememe	0,0	5,9		5,9
24	Ödevi başkasına yaptırma	1,6	2,9		1,3
25	Öğrencinin lisansüstü eğitim amacının olmaması	0,0	2,9		2,9

Tartışma ve Sonuç

Etik dışı davranışlar, yaşamın her alanında olduğu gibi akademide de sıklıkla karşılaşılan ve yol açtığı olumsuz sonuçlar değerlendirildiğinde

üzerinde önemle durulması gereken küresel bir problemdir. Bu olumsuz davranışlara hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin zaman zaman başvurdukları bilinmektedir. Gerekli önlemler alınmadığı takdirde özellikle öğrenciler arasında etik dışı davranışların daha da yaygınlaşması ve normal bir davranış şekli olarak algılanmaya başlanması kaçınılmazdır. Önlem alabilmek için ise söz konusu davranışlara neden olan faktörlerin ayrıntılı olarak incelenmesi gerekmektedir.

Sağlık yöneticisi adaylarını akademik etik dışı davranışlara yönelten nedenlerin belirlenmesi amacıyla yapılan, herhangi bir seçenek verilmeyerek tamamen katılımcıların beyanlarına dayalı olarak yürütülen ve ödev yapma sürecine odaklanan bu çalışmanın sonucunda 25 farklı neden tespit edilmiştir. Bu nedenler arasında öğrencilerin en sık belirttiği üç husus; araştırma yöntemleri ve etiği konusunda bilgi eksikliği, tembellik yapma ve zamanı iyi yönetememedir.

Öğrencilerin yarısından fazlası, bilgi eksikliğini sorunun nedenlerinden biri olarak ifade etmiştir. İlgili ders kapsamında bilimsel araştırma ve yayın etiği konularında gerekli eğitimlerin verilmiş olmasına rağmen öğrencilerin bilgi eksikliğine sıkça değinmeleri, bu tarz bilgi ve becerilerin kısa sürede kazanılamayacağını ve/veya öğrenci ilgisizliğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Benzer çalışmalar incelendiğinde de öğrenciler arasında konu ile ilgili bilgi ve beceri eksikliğinin yaygın olduğu görülmektedir. Örneğin; Türkiye’de lise ve üniversite öğrencileriyle yapılan ve yarı yapılandırılmış görüşme yönteminin kullanıldığı bir çalışmada öğrenci kaynaklı intihallerin en önemli iki nedeninin öğrencilerin intihal konusunda farkındalık eksikliği ve makale yazma konusundaki bilgi eksikliği olduğu belirlenmiştir (Erkaya, 2009). Benzer şekilde, Greenwood vd. (2014)’nin çalışmasının sonuçları da akademik etik dışı davranışların nadiren kasıtlı olduğunu ve büyük ölçüde beceri eksikliğinden kaynaklandığını göstermektedir. Özenç Uçak ve Birinci (2008) de makalesinde, etik dışı davranışların çoğunlukla eğitim eksikliği nedeniyle gerçekleştiğini, yalnızca bilinmemesinin ise diğer yanlışları beraberinde getirdiğini belirtmiş ve işin eğitim boyutuna dikkat çekmiştir. Etik konusunda verilen eğitimlerin öğrenciler üzerinde olduğu kadar çalışanlar üzerinde de etkili olduğuna dair kanıtlar da bulunmaktadır (Lee vd., 2021).

Çalışmaya dahil olan öğrencilerin yarısı tembellik yaptıkları için de akademik etik dışı davranışlara yöneldiklerini ifade etmişlerdir. Bu madde kapsamında bireysel özellikler ön plandadır ve ifade, aslında bir özeleştirme niteliği taşımaktadır. İlgili literatür incelendiğinde, mevcut çalışmanın aksine, tembellik yapma ifadesinin ön plana çıkmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte Türkiye’de bir üniversitede yapılan ve odak grup görüşmesi yönteminin kullanıldığı çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin ödev ve projelerde intihale başvurmalarının temel nedenlerinden biri de tembellik yapmadır (Avaroğulları, 2016). Benzer şekilde, nitel araştırma yöntemi kullanılarak Türkiye’de yapılan başka bir çalışmada; akademik çalışmaları üstün körü yaparak kolay yola başvurmaları nedeniyle de öğrencilerin intihal davranışına yöneldikleri tespit edilmiş ve bu ifade “kişisel özellikler” teması altında birleştirilmiştir (Ersoy, 2014).

Çalışmanın sonuçlarında zaman yönetimi kavramı da ön plana çıkmıştır. Nitekim öğrencilerin yarısına yakın bir kısmı zamanı iyi yönetemedikleri için akademik etik dışı davranışlara yöneldiklerini belirtmişlerdir. Bu durum yapılan çeşitli araştırmalarda zamanı yönetememe, zaman baskısı, yetersiz zaman vb. ifadelerle ilişkilendirilmiştir. Konuyla ilgili olarak Ünal ve Özenç Uçak (2017) tarafından Türkiye ve ABD’de; Ahmad vd. (2020) tarafından Pakistan’da; Akakandelwa vd. (2013) tarafından Botswana ve Zambia’da yapılan çalışmalarda zaman baskısının etkisi ortaya konulmuştur. Orhan ve Günay (2014) tarafından Türkiye’deki bir üniversitenin çeşitli fakültelerinde yapılan çalışmada ise kopyala-yapıştır yaparak zaman kazanma, hazır bulunan bir ödev için tekrardan uğraşmanın anlamsız olması, teslim tarihine yakın ödevde başlama nedeniyle yetiştirememe telaşı gibi maddeler zaman yönetimi kapsamında ele alınan ve akademik usulsüzlük üzerinde etkili olduğu belirlenen faktörlerdir.

Görüldüğü üzere, sağlık yöneticisi adaylarını akademik etik dışı davranışlara yönelten en önemli üç neden öğrencilerin kişisel özellikleriyle ilgilidir. Bununla birlikte arkadaşların, öğretim elemanlarının, teknolojinin vb. etkileri de mevcut çalışma sonucunda belirlenmiştir.

Katılımcıların yaklaşık üçte biri arkadaşlarının etkisiyle akademik etik dışı davranışlara yöneldiklerini beyan etmişlerdir. Arkadaş etkisi, konu ile ilgili olarak yapılan diğer çalışmaların bulgularında da sıklıkla

yer alan bir faktördür. Örneğin, Moldova'daki beş kamu üniversitesinin çeşitli bölümlerinden öğrenciler ile yapılan bir anket çalışmasının sonuçlarına göre akademik suistimale ilgili en önemli iki yordayıcı; öğrencilerin, diğer öğrencilerin bu davranışları gerçekleştirdiklerine ne sıklıkla tanık oldukları ve davranışların algılanan kabul edilebilirliğidir (Ives ve Giukin, 2020). Ahmad vd. (2020)'nin çalışmasında da bazı öğrenciler, diğer öğrencilerin sıklıkla bu davranışı sergilemeleri nedeniyle kendilerinin de kopyaya başvurduklarını ifade etmişlerdir. Örnek çalışmalardan da anlaşılacağı üzere öğrenciler, arkadaşlarının davranışlarını genellikle benimsemektedirler. Arkadaşlarının etik dışı davranışlarını ihbar etmeyi düşünen öğrencilerinin oranı ise oldukça düşüktür (Miranda ve Freire, 2011).

Öğretim elemanları, öğrenciler için rol model ve rehberdirler. Bu nedenle öğrencileri eğitimin temel amacı ve akademik dürüstlikle tanıştırmada öğretim elemanlarının rolü oldukça büyüktür (Arefeen vd., 2020). Bununla birlikte katılımcılar, öğretim elemanlarından kaynaklı bazı nedenlerle de akademik etik dışı davranışlar sergilediklerini belirtmişlerdir. Bu nedenler arasında; öğretim elemanının tüm ödevleri detaylı okuyamayacağı düşüncesi, verilen ödevin öğrencinin ilgi alanına girmemesi, etik ihlallere karşı yaptırımların yetersiz olması, araştırma tarzı ödevlerin fazla verilmesi, öğretim elemanının öğrenciye fazla zaman ayıramaması ve öğretim elemanının ödevi önemsemediğini hissettirmesi sayılabilir. Etki dereceleri farklı olmakla birlikte, öğretim elemanlarının rolüne ilişkin kanıtlar çok sayıda çalışmada da gösterilmiştir. Örneğin, Türkiye'de bir üniversitede yapılan çalışmada öğrencilerin ödevlerinde intihale yönelme durumlarının öğretim elemanından kaynaklı çeşitli değişkenlerle ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Ersoy ve Özden, 2011). Türkiye'de yürütülen başka bir çalışmada, katılımcıların tamamına yakınının üniversite öğrenimi boyunca akademik usulsüzlük olarak nitelendirilebilecek bir davranış sergilemekle birlikte sadece %7.1'inin öğretim elemanları tarafından uyarıldığı ve cezalandırıldığı tespit edilmiştir (Özden vd., 2015). Botswana ve Zambiya'da yürütülen çalışmada ise öğrencilerin % 51'i, öğretim elemanlarının intihali her zaman fark edebildiklerini ifade etmiştir (Akakandelwa vd., 2013).

Günümüzde teknoloji büyük bir hızla gelişmekte ve yaygınlaşmaktadır. Ayrıca yükseköğretim kurumları da çeşitli yöntemler kullanarak ve önemli kaynaklar ayırarak internet tabanlı bilgilere erişimi kolaylaştırmaktadır. Bu gelişmelerin sonucu olarak öğrencilerin hemen hemen hepsi akademik çalışmalarında sıklıkla interneti kullanmayı tercih etmektedir (Selwyn, 2008). Teknolojik gelişmeler bilgiye ulaşma konusunda önemli avantajlar sunmakla birlikte akademik etik dışı davranışlara başvurmaya da kolaylaştırmaktadır. Bu görüş doğrultusunda, mevcut çalışmaya katılan öğrencilerin bir bölümü teknolojinin sunduğu imkânların kendilerini etik dışı davranışlara yönelttiğini de ifade etmiştir.

Çalışmanın sonuçları değerlendirildiğinde, genelde tüm üniversite öğrencilerinin özelde ise sağlık yöneticisi adaylarının akademik etik dışı davranışlara yönelmelerini önlemede ilgili tarafların önemli sorumlulukları olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda öğrenciler; araştırma yöntemleri ve etiği konusunda öğrenmeye istekli olmalı, ödevlerini yüksek not almak ya da yapmış olmak için değil öğrenmek için yapmalı, sorumluluklarını yerine getirme konusunda zamanı iyi yönetmeli gerekirse profesyonel destek almalı, teknolojinin sunduğu imkânları sağlıklı bilgiye erişim amacıyla kullanmalı, arkadaşlarının olumsuz davranışlarını benimsemek yerine etik davranışlarla onlara örnek olmalıdır. Öğretim elemanları ise; öğrencilere ilgi alanlarına uygun ve sınırlı sayıda ödev vermeli, verdikleri ödevleri önemseydiğini öğrencilere hissettirmeli, onlara yeteri kadar zaman ayırmalı gerektiğinde kaynak bulma konusunda yönlendirme yapmalı, öğrencilerden gelen tüm ödevleri/ raporları detaylı olarak incelemeli bir sorun gördüğünde öğrenciye geri dönüş yapmalı, ödevleri değerlendirirken nicelikten çok niteliğe önem vermeli, etik dışı davranışlar karşısında esnek olmamalıdır. Ayrıca araştırma yöntemleri ve etiği konusundaki farkındalığın yükseköğretimden ziyade ilkökul yıllarından başlayarak öğrencilere kazandırılması gerekliliği de çalışmanın bulgularına bağlı olarak sunulabilecek bir öneridir.

EXTENDED ABSTRACT

**The Reasons for Academic Unethical Behaviors
According to the Views of Prospective Health
Managers**

*

Mustafa Demirkıran

Isparta University of Applied Sciences

Unethical behaviors are a global problem that are frequently encountered in the academia as in every area of life and that must be elaborated carefully considering the negative results it leads to. It is known that both academics and students engage in such negative behavior from time to time. In case necessary measures are taken, it is inevitable that unethical behaviors would become widespread especially among students and would be perceived as normal behavior. In order to take precautions factors that lead to the said behaviors must be investigated in detail. This study was conducted to determine the reasons that lead prospective health managers to academic unethical behaviors. Significance of the study is understood when health sector and its effect on human health, economic and social development are considered together with the possibility that persons that engage in unethical behaviors in education life might present similar behavior in work life or remain unresponsive to them and the obligation to make an early intervention.

Within the scope of the study, a questionnaire form developed by the researcher was applied to 130 students studying in Isparta University of Applied Sciences Health Institutions Management Program who submitted assignment/study report for the relevant course in the spring semester of the 2019-2020 academic year and had at least one type of unethical behavior in their reports. In the questionnaire form next to questions on personal data, a question was asked to students about the reasons why the turn to unethical behavior while doing assignments and without giving any options they were required to write reasons (one or more).

As a result of the analysis, 25 different reasons that led prospective health managers to unethical behaviors during the assignment process were found. The most important of these reasons were the lack of

knowledge on research methods and ethics (52.3%), laziness (50%), inability to manage time well (41.5%), lack of resources (37.7%), student's disregard for the course/assignment (34.6%), and the idea that the instructor would not be able to read all assignments in detail (33.8%). Students' lack of aim for postgraduate education (1.5%), making someone else do assignments (2.3%), lack of future vision for the department studied (3.1%), instructors' failure to allocate much time to students (3.8%), the fact that the instructor made students feel that he/she did not care about assignments (6.2%), and students' different priorities (6.2%) can be mentioned among the least effective reasons for prospective health managers' academic unethical behaviors.

When reasons of academic unethical behavior were assessed according to gender of participants, it was found out that there were 9 factors that affected women more than men. The first three of these nine factors were difficulty of accessing the main source (28.7%-9.3%), the desire to increase number of pages (21.8%-9.3%), and finding assignment topic uninteresting (18.4%-7%). There were a total of 15 factors that affected men more than women. Reasons where difference is the highest are lack of sufficient time (32.6%-16.1%), technological possibilities (18.6%-6.9%), and the desire to complete assignment quickly (18.6%-6.9%).

Reasons of unethical behavior were also assessed based on level of education participants are enrolled at. According to this, students enrolled at daytime education are affected more from 10 of the 25 factors compared to students enrolled at nighttime education. The reasons where difference were the highest were instructors' failure to allocate much time to students (6.5%-1.5%), technological possibilities (12.9%-8.8%) and the desire to complete assignment quickly (12.9%-8.8%). The number of factors that affected students enrolled at nighttime education were 14. The reasons where differences between nighttime education and daytime education were the highest were idea that the instructor would not be able to read all assignments in detail (45.6%-21.0%), having many research assignments (19.1%-3.2%) and student's disregard for the course/assignment (39.7%-29%).

As a result of the study, it was found out that the relevant parties had important responsibilities in preventing all university students in general and prospective health managers in particular from leading to academic

unethical behaviors. On this issue, students must be willing to learn research methods and ethics, do their assignments not just to do them or to get high grades but to learn, manage their time well to complete their responsibilities and receive Professional support if necessary, use technological possibilities to access healthy information, and instead of adopting negative behaviors of their peers they must display ethical behavior to be example. Academics must give students limited numbers of assignments in line with their areas of interest, make students feel that they care about the assignments they give, spare them sufficient time and refer them to sources if necessary, examine in detail all assignments/reports of students and give feedback if they see a problem, emphasize quality over quantity while evaluating assignments, and not be flexible in the face of unethical behavior. Another suggestion based on research findings could be raising awareness of students on research methods and ethics starting from primary school rather than higher education.

Kaynakça / References

- Ahmad, S., Islam, M. and Amin, M. (2020). A study of Pakistani students' perceptions about academic dishonesty at university level. *Journal of Research and Reflections in Education*, 14(1), 81-92.
- Akakandelwa, A., Jain, P. and Wamundila, S. (2013). Academic dishonesty: A comparative study of students of library and information science in Botswana and Zambia. *Journal of Information Ethics*, 22(2), 141-154. doi:10.3172/JIE.22.2.137
- Arefeen, S., Khairi Bin Mohyuddin, M. and Aktaruzzaman Khan, M. (2020). An exploration of unethical behavior attitude of tertiary level students of Bangladesh. *Global Journal of Management and Business Research*, 20(17), 39-47. doi:10.34257/GJMBRAVOL20IS17PG39.
- Auger, G. A. and Waters, R. D. (2020). An analysis of discussions on academic dishonesty in Journalism and Mass Communication Educator. *Journalism & Mass Communication Educator*, 75(4), 483-499. doi:10.1177/1077695820930941

- Avaroğulları, M. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerine göre intihalin sebepleri. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 293-314. doi:10.7827/TurkishStudies.9458
- Bacon, A. M., McDaid, C., Williams, N. and Corr, P. J. (2020). What motivates academic dishonesty in students? A reinforcement sensitivity theory explanation. *British Journal of Educational Psychology*, 90, 152-166. doi:10.1111/bjep.12269
- Baran, L. ve Jonason, P. K. (2020). Academic dishonesty among university students: The roles of the psychopathy, motivation, and self-efficacy. *PLOS ONE*, 15(8), e0238141. doi:10.1371/journal.pone.0238141
- Chala, W. D. (2021). Perceived seriousness of academic cheating behaviors among undergraduate students: An Ethiopian experience. *International Journal for Educational Integrity*, 17(2), 1-15. doi:10.1007/s40979-020-00069-z
- Dejene, W. (2021). Academic cheating in Ethiopian secondary schools: Prevalence, perceived severity, and justifications. *Cogent Education*, 8(1), 1866803. doi:10.1080/2331186X.2020.1866803
- Erkaya, O. R. (2009). Plagiarism by Turkish students: Causes and solutions. *The Asian EFL Journal*, 11(2), 86-103.
- Ersoy, A. ve Karaduman, H. (2010). *Sınıf öğretmenleri adaylarının hazırladıkları araştırma raporlarında dijital aşırma: Google arama motoru örneği*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sunulan bildiri, Elazığ.
- Ersoy, A. ve Özden, M. (2011). The views of teacher candidates regarding the role of instructor in plagiarizing from Internet in their assignments. *Elementary Education Online*, 10(2), 608-619.
- Ersoy, A. (2014). İnternet kaynaklarından intihal yaptığının farkında değildim: Bir olgubilim araştırması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 47-60.
- Greenwood, M., Walkem, K., Smith, L. M., Shearer, T. and Stirling, C. (2014). Postgraduate nursing student knowledge, attitudes, skills, and confidence in appropriately referencing academic work. *The Journal of Nursing Education*, 53(8), 447-452. doi:10.3928/01484834-20140725-01
- Ives, B. and Giukin, L. (2020). Patterns and predictors of academic dishonesty in Moldovan university students. *Journal of Academic Ethics*, 18, 71-88. doi:10.1007/s10805-019-09347-z

- Javed, A. (2019). Predicting the underlying factors of academic dishonesty by university students: A case study. *Electronic Research Journal of Social Sciences and Humanities*, 1(1), 86-100. doi:10.5281/zenodo.3526404
- Karim, N. S. A., Zamzuri, N. H. A. and Nor, Y. M. (2009). Exploring the relationship between Internet ethics in university students and the big five model of personality. *Computers & Education*, 53(1), 86-93. doi:10.1016/j.compedu.2009.01.001
- Khodaie, E., Moghadamzadeh, A. and Salehi, K. (2011). Factors affecting the probability of academic cheating school students in Tehran. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 29, 1587-1595. doi:10.1016/j.sbspro.2011.11.401.
- Kiekkas, P., Michalopoulos, E., Stefanopoulos, N., Samartzi, K., Krania, P., Giannikopoulou, M. and Igoumenidis, M. (2020). Reasons for academic dishonesty during examinations among nursing students: Cross-sectional survey. *Nurse Education Today*, 86, 104-314. doi:10.1016/j.nedt.2019.104314
- Kopotev, M., Rostovtsev, A. and Sokolov, M. (2021). Shifting the norm: The case of academic plagiarism detection. D. Gritsenko, M. Wijermars ve M. Kopotev (Edts.), *The Palgrave Handbook of Digital Russia Studies* içinde (483-500). Switzerland: Palgrave Macmillan.
- Krou, M. R., Fong, C. J. and Hoff, M. A. (2020). Achievement motivation and academic dishonesty: A meta-analytic investigation. *Educational Psychology Review*, 33, 427-458. doi:10.1007/s10648-020-09557-7
- Krueger, L. (2014). Academic dishonesty among nursing students. *The Journal of Nursing Education*, 53(2), 77-87. doi:10.3928/01484834-20140122-06
- Lee, C., Kim, S., Choe, K. and Kim, S. (2021). Effect of ethics seminar on moral sensitivity and ethical behavior of clinical nurses. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(1), 241. doi:10.3390/ijerph18010241
- Lee, S. D., Kuncel, N. R. and Gau, J. (2020). Personality, attitude, and demographic correlates of academic dishonesty: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 146(11), 1042-1058. doi:10.1037/bul0000300
- Lin, C. H. S. and Wen, L. Y. M. (2007). Academic dishonesty in higher education—a nationwide study in Taiwan. *Higher Education*, 54, 85-97. doi:10.1007/s10734-006-9047-z

- Macale, L., Ghezzi, V., Rocco, G., Fida, R., Vellone, E. and Alvaro, R. (2017). Academic dishonesty among Italian nursing students: A longitudinal study. *Nurse Education Today*, 50, 57-61. doi:10.1016/j.nedt.2016.12.013
- Maio, C. D., Dixon, K. and Yeo, S. (2020) Responding to student plagiarism in Western Australian universities: The disconnect between policy and academic staff. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 42(1), 102-116. doi:10.1080/1360080X.2019.1662927
- Miranda, S. M. and Freiere, C. (2011). *Academic dishonesty- understanding how undergraduate students think and act*. ISATT Conference Sempozyumunda sunulan bildiri, University of Minho, Braga, Portugal.
- Okumuş, A. (2020). *Bilimsel araştırma teknikleri* [PDF belgesi]. Ders Notları Online Web site: 20 Aralık 2020 tarihinde <http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/kok/bilimselarastirmateknikleri.pdf> adresinden erişildi.
- Onu, D. U., Onyedibe, M. C. C. Ugwu, L. E. and Nche, G. C. (2021). Relationship between religious commitment and academic dishonesty: Is self-efficacy a factor? *Ethics & Behavior*, 31(1), 13-20. doi:10.1080/10508422.2019.1695618
- Orhan, F. ve Günay, A. (2014). Üniversite öğrencilerinin internet tabanlı akademik usulsüzlük nedenlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(1), 176-190. doi:10.12984/eed.41835
- Ömür, Y. E., Aydın, R. ve Argon, T. (2014). Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama [Journal of Education and Humanities: Theory and Practice]*, 5(9), 131-149.
- Özden, M., Özdemir Özden, D. ve Biçer, B. (2015). Akademik usulsüzlük: Öğretmen adaylarının görüşleri ve deneyimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 505-525. doi:10.17860/efd.43453
- Özenç Uçak, N. ve Birinci, G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. *Türk Kütüphaneciliği*, 22(2), 187-204.
- Özmen, S. ve Yurttaş, A. (2020). Hemşirelik öğrencilerinde akademik usulsüzlük. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 7(1), 21-28. doi:10.5505/tjob.2020.98598

- Pàmies, M. D. M., Valverde, M. and Cross, C. (2020). Organising research on university student plagiarism: A process approach. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 45(3), 401-418. doi:10.1080/02602938.2019.1658714
- Park, C. (2004). Rebels without a clause: Towards an institutional framework for dealing with plagiarism by students. *Journal of Further and Higher Education*, 28(3), 291-306. doi:10.1080/0309877042000241760
- Pittman, O. A. and Barker, E. (2020). Academic dishonesty: What impact does it have and what can faculty do? *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 32(9), 598-601. doi:10.1097/JXX.0000000000000477
- Selwyn, N. (2008). An investigation of differences in undergraduates' academic use of the internet. *Active Learning in Higher Education*, 9(1), 11-22. doi:10.1177/1469787407086744
- Seven, M. A. ve Engin, A. O. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye duydukları ihtiyaç ve kopya çekme sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 121-136.
- Thomas, D. (2020). Academic dishonesty, religious fundamentalism, among students at a religious university. *International Forum*, 23(1), 126-138.
- Ünal, Y. ve Özenç Uçak, N. (2017). Farklı eğitim ve kültürlerdeki üniversite öğrencilerinin intihale ilişkin görüş ve davranışları. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 34(1), 177-194.
- Wajda-Johnston, V. A., Handal, P. J., Brawer, P. A. and Fabricatore, A. N. (2001). Academic dishonesty at the graduate level. *Ethics & Behavior*, 11(3), 287-305. doi:10.1207/S15327019EB1103_7

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Demirkıran, M. (2021). Sağlık yöneticisi adaylarının görüşlerine göre akademik etik dışı davranışların nedenleri. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(Yönetim ve Organizasyon Özel Sayısı), 1394-1414. DOI: 10.26466/opus. 873374.